

Pressuposts CAIB 2012

Informe economicofinancer

**Govern
de les Illes Balears**

Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació > Direcció General d'Economia i Estadístiques

Informe economicofinancer

Pressuposts CAIB 2012

Direcció:

[Maria Teresa Palmer Tous](#)

Directora General d'Economia i Estadístiques

Coordinació:

[Miquel Quetglas Oliver](#)

Realització:

[Margalida Albertí Garau](#)

[Amelia Cabellos Barreiro](#)

[Margarita Ibáñez Ripoll](#)

[Maria Antonia Lladó López](#)

[Maria de los Angeles Morales Oliva](#)

[Maria del Mar Ribas Mas](#)

[Pedro Roldán Bennasar](#)

[Mercedes Villalonga Ruiz](#)

[Aldric Vives Maruffy](#)

Direcció General d'Economia i Estadístiques

Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

C/ Palau Reial, 17

07001 - Palma

Illes Balears (Spain)

Tel.: +34.971.177.928

Fax.: +34.971.177.959

E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

<http://dgeconomia.caib.es>

ÍNDEX

Marc econòmic per als pressuposts de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de l'exercici de 2012

4

1. Internacional	5
2. Espanya	6
3. Illes Balears	7
3.1. Evolució econòmica recent	7
3.2. Sector de serveis	8
3.3. Preus de consum	9
3.4. Mercat laboral	9
4. Annex. Quadres de previsions	10

Marc econòmic per als pressuposts
de la Comunitat Autònoma de les Illes
Balears de l'exercici de 2012

Durant els primers mesos del 2011 l'economia mundial manté el seu ritme de recuperació de manera ferma. No obstant això, a causa de la desacceleració de la zona euro i dels Estats Units, l'FMI ha revisat a la baixa la projecció del creixement global al 4%, tant per a l'any 2011 com per al 2012.

L'any 2010 fou el de la consolidació d'una nova fase expansiva de l'economia internacional. Els països van dur a terme polítiques monetàries expansives, amb tipus d'interès entre el zero i la unitat a fi de dotar de liquiditat suficient els mercats bancaris en un entorn de desconfiança. Pel que fa a l'àmbit fiscal, els països incrementaren els seus dèficits públics i deutes sobirans, fet que ha provocat que durant l'any 2011 es duguin a terme polítiques fiscals restrictives, amb la reducció de la despesa pública i l'augment dels ingressos fiscals mitjançant la pujada dels impostos. El creixement econòmic de l'any 2010 tingué dues velocitats: d'una banda, una taxa moderada del 3% als Estats Units, el Japó, la Unió Europea i el Canadà en conjunt, i, de l'altra, un creixement molt més accelerat en els països emergents, com ara la Xina, l'Índia i Singapur, que augmentaren en conjunt un 7,1%.

El **comerç mundial** es revifà l'any 2010 amb una taxa de creixement del 13% i una predicció per al 2011 de més del 7%, i deixà enrere taxes de decreixement dels anys anteriors. Aquest fet provocà que les exportacions dels països emergents i en vies de desenvolupament augmentassin un 13,6%, gairebé un punt i mig superior als països desenvolupats, mentre que les mercaderies i els serveis importats creixeren gairebé un 15%. La màxima preocupació pels països emergents és l'elevada inflació, la qual va ser del 6,1% l'any 2010, i l'FMI estima un 7,5% per a enguany. En canvi, en els països desenvolupats, la inflació es manté a nivells estables, la qual cosa possibilita un tipus d'interès a nivells més baixos.

La **Xina** ha patit amb menys intensitat la crisi internacional i acabà l'any 2010 amb una producció més elevada que un any enrere. El gegant asiàtic, segona economia mundial quant al PIB, va créixer l'any 2010 un 10,4%. Aquest augment es deu a l'increment de les inversions fixes en zones urbanes (24,5%), de la influència positiva del comerç i del sector exterior. La balança exterior xinesa manté el signe positiu gràcies al gran pes de les exportacions, tot i que tant les exportacions com les importacions van augmentar en termes relatius (31,3% i 35,9%, respectivament). A més, el sector industrial xinès encapçalà les taxes interanuals més altes, amb un creixement del seu valor afegit superior al 12%. La major preocupació del Govern xinès és l'elevada inflació (gairebé del 7% el 2010) a causa, principalment, de l'encariment dels aliments. Segons l'FMI, s'estima que l'economia xinesa augmenti un 9,5% enguany i un 9,0% el 2012. D'altra banda, Singapur, un altre dels gegants asiàtics i país emergent de l'economia internacional, va veure incrementat el seu PIB en un 14,7% l'any 2010, gràcies especialment al sector de les manufactures, que en el darrer trimestre va créixer un 28,2% respecte del mateix període de l'any anterior. Dins les manufactures, el sector més dinàmic va ser el biomèdic i, especialment, el farmacèutic. Per a enguany, s'espera

que l'economia de **Singapur** augmenti entre un 4% i un 6%.

El **Japó** va assolir l'any 2010 una taxa de creixement del 4,3%, després de patir la contracció més pronunciada de tots els països avançats l'any anterior (-5,2%). La clau d'aquesta recuperació va ser el sector exterior: Així, les exportacions augmentaren un 25,7% en termes interanuals, mentre que l'economia del sol naixent va necessitar proporcionalment menys importacions, les quals van créixer un 19,4%. L'economia japonesa va cedir la segona posició en la producció mundial a la Xina, principalment a conseqüència de la permanent deflació, instal·lada des de fa vint mesos i que deixa la mitjana de l'any 2010 en el -0,7%. D'altra banda, el país arrossegà un deute de prop del 200% del seu producte interior brut, deute que a l'abril d'enguany ja és del 225%. El març del 2011, l'economia nipona pateix un dur revés en forma de catàstrofe natural a causa d'un terratrèmol i el posterior tsunami. A conseqüència d'aquest fet, en el primer trimestre el PIB nipó cedeix un -0,7% interanual i un -2,1% en el segon trimestre, tot i que s'espera que l'economia retorni al creixement durant el tercer trimestre. El Govern japonès estima que el PIB del país creixerà un 0,5% enguany, mentre que l'FMI preveu una caiguda de mig punt percentual.

L'any 2010 es tancà als **Estats Units** amb un creixement del 3,0%, gràcies a una millora en tots els components de la demanda. Així, el consum privat augmentà un 1,8% i contribuï molt positivament a l'estabilització del creixement econòmic, com també ho va fer el sector exterior, atès que les exportacions van créixer prop d'un 12% i les importacions un 12,6%. Les inversions privades també van augmentar (16,7%) i van millorar tots els seus components. La construcció, tot i que va continuar en números negatius, baixà a la taxa més continguda des de l'any 2005 (-3%). La inflació de l'economia nord-americana pujà fins a l'1,5% a causa dels preus energètics, els quals pujaren un 7,7%. Quant al mercat laboral, cal destacar que al llarg del 2010 la taxa d'atur es mantingué estable entorn del 9,5%, la qual cosa representa prop de 14,5 milions de persones en situació d'atur registrat. Segons dades de l'Eurostat, l'economia nord-americana creix interanualment un 2,2% el primer trimestre de 2011 i un 1,5% el segon. Fins al juliol, la taxa d'atur es manté en nivells pròxims al 9% i els preus de consum continuen continguts, fet que possibilita que els tipus d'interès romanguin entre el 0% i el 0,25%. A més, l'FMI preveu que el PIB nord-americà creixi un 1,5% l'any 2011 i un 1,8% l'any 2012.

La **Unió Europea** (EU-27) registrarà l'any 2010 un creixement interanual del PIB de l'1,7%. Els països amb un millor comportament són Suècia (5,7%), Eslovàquia (4%) i Alemanya (3,7%), en canvi, Grècia i Romania experimenten contraccions elevades (-4,5% i -1,3%, respectivament). En els primers trimestres de l'any 2011 l'economia europea segueix en taxes de creixement positives, tot i que hi ha símptomes d'alentiment de la recuperació econòmica, sobretot a partir del segon trimestre, quan les taxes intertrimestrals són sols lleugerament superiors a 0 en el conjunt de la Unió Europea (0,2%). La producció industrial en el conjunt dels 27 països de la Unió Europea va augmentar un 6,9% interanual

l'any 2010. Durant el 2011 continua en taxes positives, malgrat que es fa palès un cert alentiment, amb taxes de creixement del 6,2% i 3,7% en el primer i el segon trimestres, respectivament. Pel que fa al sector agrícola, la producció va augmentar un 4,3% gràcies a l'increment del valor de la producció dels cultius (6,3%) i els productes animals (2,4%). Aquests increments, juntament amb la disminució de la mà d'obra (-2,2%), van fer que els ingressos dels agricultors europeus s'incrementassin una mitjana del 12,3%. L'activitat de la construcció continuà en taxes negatives i tancà el 2010 amb un decreixement del -4,1%. No obstant això, els primers trimestres de l'any actual mostren taxes intertrimestrals positives (0,9% i 1% en el primer i el segon trimestres) i s'espera tancar els anys 2011 i 2012 amb variacions de creixement interanuals per sobre de 0.

Després de dos anys de contracció econòmica, el 2010 el **Regne Unit** va créixer un 1,4%. Els motius d'aquesta recuperació rau en l'augment de la producció industrial del país (8,5%) i en el bon comportament del sector exterior; gràcies a un augment en les exportacions (7%) i en les importacions (9,4%). La taxa d'atur es va mantenir al llarg de l'any entorn del 7,8% i l'IPC mostrà una mitjana del 3,3%. A principi d'enguany, l'economia britànica presenta taxes intertrimestrals positives en els dos primers trimestres (0,5% i 0,2%, respectivament). Les previsions de creixement per a l'any 2011 són d'un 1,1% segons l'FMI, que estima un creixement de l'1,6% a mitjà termini.

El PIB de la **zona euro** (EA-17) va augmentar un 1,8% l'any 2010. Els països amb millors resultats en termes de creixement dins la zona són Eslovàquia (4%), Alemanya (3,7%), Finlàndia (3,6%) i Luxemburg (3,5%). La lluita contra els desequilibris de les balances fiscals, les amenaces contra la moneda única o la desconfiança dels mercats envers la qualitat dels deutes públics d'alguns països, com ara Grècia, Irlanda o Portugal (països que han requerit ajuda), ocuparen gairebé tot l'any els esforços del Banc Central Europeu i dels governs de la zona euro. La taxa d'atur durant el 2010 va romandre estable entorn del 10%. Als extrems hi ha els Països Baixos (4,6%) i, a l'altra banda, Espanya, amb més d'un 20% de taxa

de desocupació. En el primer trimestre de l'any actual, l'economia dels 17 creix un 2,4% respecte del mateix període de l'any 2010 i un 1,6% en el segon trimestre. Les previsions de creixement segons l'FMI són d'un augment de l'1,6% per a l'any 2011 i de l'1,1% per al 2012.

Alemanya, un dels principals mercats emissors per a les Illes Balears, va créixer un 3,7% l'any 2010. En el primer trimestre de 2011 el PIB alemany creix un 1,3% respecte del trimestre anterior; mentre que en el segon s'incrementa sols un 0,1% (tot i que representa un 2,7% interanual), a causa del mal comportament de la indústria i de la incertesa sobre l'euro. Aquest alentiment de l'economia alemanya és mostra de l'afebliment en la recuperació econòmica que hi ha a tot Europa. En el primer semestre, el dèficit públic germànic es redueix fins al 0,6%, el seu nivell més baix des de la primera meitat de 2008 i molt per sota del desequilibri del 3,1% registrat en el primer semestre de l'any 2010, segons Destatis, oficina federal d'estadística alemanya. La taxa d'atur en el mes de juliol és del 6,1%, de les més baixes de tot Europa, i és gairebé d'un punt menys que en el mateix període de l'any anterior. La inflació en el setè més de l'any és del 2,4%, encara per damunt de l'objectiu del 2%. El Govern alemany preveu que tancarà l'any amb un creixement del 2,3% i estima un augment del 2% per a l'any 2012.

Les tensions geopolítiques del món àrab (a l'Orient Pròxim es concentra el 36% de la producció mundial) i l'elevada demanda impulsada pels països emergents (la més important en 30 anys) han conduït el **petroli** a una pujada de preus accelerada. Al llarg de l'any 2010 el barril Brent se situà en 80 dòlars de mitjana anual. Malgrat això, a partir de cap d'any el petroli comença a pujar molt fins a sobrepassar l'import de 101 dòlars. Al mes de setembre, el preu del petroli de referència a Europa se situa entorn de 109 dòlars el barril. Les previsions segons BNP són que per a l'any 2012 el preu del petroli se situï entorn de 120 dòlars. En moments de crisi financera i de gran volatilitat als mercats, l'or s'erigeix com el gran valor refugi, fet que ha provocat que el seu valor pugi fins a arribar a 1.921 dòlars per unça al mes de setembre.

2 Espanya

L'any 2010 l'economia espanyola encara afrontà un producte interior brut lleugerament inferior en termes reals que l'any passat. La variació interanual de creixement se situà en el -0,1%, principalment a conseqüència de la baixada de la formació bruta de capital (-7,6%). L'any 2011 comença amb taxes interanuals positives. Al primer trimestre, el PIB espanyol creix un 1,1%, mentre que en el segon es produeix un alentiment i augmenta un 0,6%. L'explicació d'aquest alentiment rau en la davallada de la demanda nacional (passa del -0,1% en el primer trimestre al -2,3% en el segon), i més concretament en la disminució del consum final (-0,7%). El Ministeri d'Economia i Hisenda preveu que, per a l'any 2011, l'economia de l'Estat augmentarà un 1,3% i per a l'any 2012, un 2,3%. D'altra banda, l'FMI estima que Espanya creixerà un 0,8% el 2011 i un 1,1% l'any següent.

La formació bruta de capital fix continua en taxes negatives en el segon trimestre del 2011 (-6,9%), tot i que el decreixement és menor si es compara amb les taxes interanuals dels trimestres de l'any 2010. Els béns d'equipament són els que presenten un comportament més contracte (-4,8%), ja que a mitjan 2010 presentava taxes positives de creixement. Per contra, la millora en la inversió en habitatges fa que la inversió en construcció experimenti baixades menors que durant els trimestres anteriors (el -9,1% en el segon trimestre davant el -11,1% del primer). Quant al consum, després d'encadenar quatre trimestres de taxes interanuals positives, en el segon trimestre decreix un -0,7%, a causa de la davallada del consum de les llars (-0,5%) i de les administracions públiques (-1,5%). El Ministeri d'Economia i Hisenda preveu que el consum final creixerà un 0,4% el 2011 i un 0,9% l'any que ve, i estima que la formació bruta de capital fixa

decreixerà un -1,2% enguany i augmentarà un 2,7% l'any 2012.

Pel que fa al comerç exterior, l'any 2010 les exportacions van créixer fins al 10,3% i les importacions un 5,4%, cosa que va generar una millora de la balança comercial. En el segon trimestre del 2011, les exportacions puguen un 8,7% (davant el 12,4% del trimestre anterior) i les importacions decreixen un -1,9%. Les previsions del Ministeri d'Economia i Hisenda són que per a l'any 2011 el comerç cap a l'exterior creixi un 8,3% i les importacions, un 3%, fet que generaria un creixement del saldo comercial de l'1,3%.

Per sectors econòmics, la branca amb pitjor comportament de l'any 2010 va ser la construcció, el valor afegit brut de la qual va caure una dècima més respecte de l'any anterior (-6,3%). Aquest sector comença l'any amb un lleuger empitjorament en el primer trimestre (-5,8%), el qual s'alenteix en el segon, amb un descens del -3,3%. La branca d'agricultura, ramaderia i pesca també tancà l'any amb signe negatiu i va decreixer un -1,3%. A principi d'enguany el sector primari mostra una certa estabilitat amb taxes de creixement properes a zero en els primers trimestres (0,2% i -0,1%, respectivament).

D'altra banda, l'any 2010 el sector industrial assolí una taxa del 0,9%. El sector secundari repuntà amb força, ja que la xifra de negocis de la indústria augmentà un 6,2% respecte de l'any 2009, com a conseqüència d'un increment del 26% en els productes de l'energia i un 9,9% en els béns intermedis. L'any 2011 aquest sector continua mostrant un bon comportament amb taxes de

creixement interanuals significatives (3,8% i 3,5% en el primer i el segon trimestres). Les perspectives d'enguany són positives, perquè en el primer semestre la taxa mitjana de la xifra de negocis és del 7,8% i la de l'índex general de peticions al sector industrial, del 8,4%. El VAB del sector dels serveis va créixer un 0,5% el 2010. Durant l'any, el creixement de la xifra de negocis del sector dels serveis (IASS) va augmentar un 0,9% de mitjana. En el primer trimestre d'enguany, el sector terciari creix un 1,2%, mentre que en el segon trimestre ho fa dues dècimes menys (1%).

El mercat laboral espanyol acabà l'any 2010 amb una taxa d'atur del 20,1%, la més elevada de tots els països europeus, més del doble que la de la Unió Europea i dos punts percentuals superior a la de l'any 2009. En el segon trimestre d'enguany la taxa d'atur arriba al 20,89% i s'acosta a 4,8 milions de desocupats, segons l'Enquesta de població activa (EPA), publicada per l'Institut Nacional d'Estadística. Quant al nombre d'actius, s'incrementa en el segon quart de l'any i arriba a poc més de 23 milions de població activa. Les previsions que fa el Ministeri d'Economia i Hisenda indiquen que per a l'any 2011 s'espera una taxa d'atur del 19,8%.

Quant als preus, l'any 2010 la inflació va pujar fins a un 1,8% de mitjana, i s'allunya així la possibilitat d'una deflació perllongada en el temps. Durant l'any 2011, al mes d'abril s'arriba al 3,8%. Des de llavors, l'IPC es desaccelera fins al 3,1% registrat al juliol i al 2,9% previst per a l'agost, segons les darreres dades de l'INE. L'explicació d'aquest alentiment rau en l'evolució dels preus dels carburants (la benzina no puja tant com un any enrere) i els lubricants, i dels aliments i les begudes no alcohòliques.

3 Illes Balears

Després de la pronunciada caiguda de l'activitat econòmica del 2009 (-2,7% interanual), les Illes Balears moderaren el retrocés l'any 2010, que presentà un creixement negatiu del -0,9% interanual. Així, ja en el darrer trimestre de 2010 el PIB balear mostrà taxes positives (0,2% interanual) i la tendència continua en els primers trimestres de 2011 (en el segon trimestre, l'economia creix un 0,6% respecte del mateix període de l'any anterior). La previsió de tancament de l'any és del 0,8%, inferior a la del conjunt d'Espanya.

Aquesta evolució s'observa en el gràfic de la producció real i potencial. El creixement del PIB potencial calculat amb la metodologia del filtre de Hodrick-Prescott no mostra aquest canvi de tendència, a causa de les fortes taxes de decreixement experimentades el 2009. D'altra banda, l'output potencial calculat aplicant un filtre de Kalman (més complex des del punt de vista econòmic) recull el canvi de tendència en l'evolució econòmica observat el 2010 i mostra com l'output gap (diferència entre l'output potencial de l'economia i el que realment s'observa) s'ha reduït en els darrers trimestres. Així, mentre que el 2009 el diferencial era molt pronunciat (l'economia produïa molt per sota del seu potencial i, per tant, hi havia factors de producció infrautilitzats), a partir del primer trimestre de 2010 la producció real s'acostà a la potencial. Malgrat això, la situació no mostra

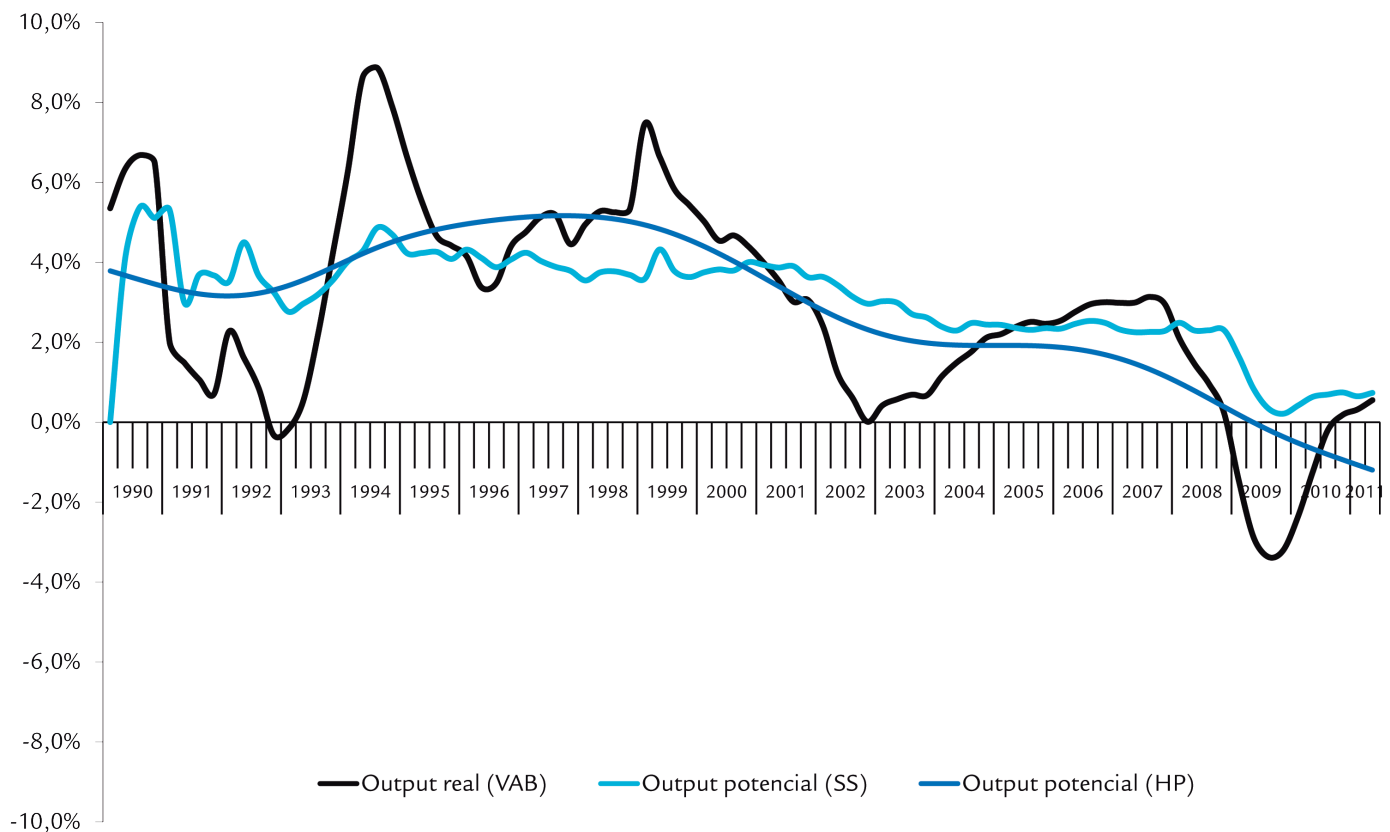
encara un escenari amb tensions sobre els salaris ni sobre els preus.

3.1 Evolució econòmica recent

El sector primari es contagia de la resta d'activitats econòmiques i continua amb dificultats. Des del 2008 no es registren taxes positives de variació del VAB i es preveu que el 2011 tanqui amb una contracció de tres dècimes. L'afiliació mitjana a la Seguretat Social de la branca de l'agricultura, la ramaderia i la pesca va caure en el conjunt de 2010 un -0,7%, i en el primer semestre d'enguany acumula un descens de gairebé dos punts percentuals. Quant al 2012, es preveu que la recuperació econòmica reactivi la demanda i el sector freni el retrocés d'anys anteriors.

El 2011 la **indústria** balear continua mantenint taxes negatives, tot i que una mica inferiors a les de l'any anterior. Així, si el 2010 es registrà un retraïment del VAB del -2,8%, per a enguany es preveu una caiguda sensiblement superior al punt percentual (-1,5%). L'índex de producció industrial caigué de mitjana un -8,3% el 2010, davallada molt més moderada que la del 2009 (-19,4%). Durant els primers dos mesos de 2011, es produeix un creixement entorn de mig punt percentual, però des d'aleshores fins al juliol s'han tornat a produir caigudes. Sols els béns de consum durables

Gràfic. Evolució de la producció real i de la producció potencial a les Illes Balears

Font: elaboració pròpia

presenten una variació mitjana positiva dels set primers mesos de 2011 (5,4%), mentre que els béns intermedis presenten la caiguda més forta (-9,6%). Els efectes de la menor producció s'han deixat sentir en l'ocupació i, així, l'afiliació a la indústria i l'energia s'ha reduït fins al mes de juliol un -4,4% interanual.

La **construcció** continua presentant un any més les caigudes més fortes en termes interanuals de l'economia balear. Tot i que al llarg del 2010 la desacceleració en el descens del VAB es feia palesa (-6,3%), durant el segon trimestre del 2011 es capgira la tendència i incrementa en una dècima la caiguda anotada els primers tres mesos de l'any (-4,2%). L'evolució del sector ve marcada per tres fets clau esdevinguts durant el 2010: la desaparició dels incentius fiscals en la compra d'habitatge habitual per rendes superiors a 24.000 euros, la pujada de l'IVA i el deteriorament dels comptes públics. Així les coses, la compravenda d'habitatges, després de registrar durant tot el 2010 un increment interanual del 19%, s'ha reduït un -16,2% fins al juliol del 2011. Paral·lelament, en el primer semestre de l'any, la licitació d'obres afegeix un nou retrocés del -55,8% a la variació interanual negativa del -44,7% anotada durant tot el 2010. Per la seva banda, l'afiliació a la Seguretat Social acumula un descens del -10,4% durant els vuit primers mesos de l'any.

El **turisme** representa una activitat clau en l'economia balear; i el seu comportament configurarà la velocitat amb la qual es recorre el camí de la recuperació. Des de l'any 2008, quan els principals països emissors patien les conseqüències de la crisi mundial, les magnituds del sector turístic se'n ressentiren considerablement. A partir del 2010 la situació millora i el nombre de viatgers residents

a l'estranger que pernocten a les Illes Balears en establiments hotelers augmenta un 7,9%. Aquest increment s'afegeix al que s'ha esdevingut el 2011, el qual significa un augment acumulat fins al juliol del 14,3%. Quant a la despesa turística, tan sols es va mantenir el 2010 (0,6%), tot i que venia de dos anys de caigudes. En canvi, la variació de la despesa acumulada pels turistes estrangers en els set primers mesos del 2011 presenta un augment d'un 10,2%. Al llarg de l'any passat l'ajustament fou especialment intens en els passatgers d'origen britànic (-4,7%), mentre que el corresponent al passatge d'origen alemany fou del 3,5%. Les previsions de creixement per al 2012 del Regne Unit s'han revisat a la baixa, cosa que fa preveure que continuarà el refredament del turisme britànic. L'economia alemanya manté per al 2012 les previsions de creixement entorn dels dos punts percentuals i, per tant, se suposa que es mantindrà el dinamisme del mercat germànic.

3.2 Sector dels serveis

El sector terciari encapçala la recuperació econòmica de l'arxipèlag balear. Si bé en el conjunt del 2010 encara presentà un retrocés en el VAB d'una dècima, la segona meitat d'aquell any les taxes interanuals eren superiors al mig punt percentual. Aquest ritme de revifament es manté en els dos primers trimestres del 2011, quan els serveis remunten més d'un punt en termes interanuals. La previsió de tancament per a enguany és d'un 1,5%, ritme que es preveu que es mantindrà el 2012. L'indicador d'activitat del sector serveis (IASS) s'incrementà de mitjana el 2010 gairebé un 4% respecte al 2009, si bé l'índex d'ocupació cedí un -0,7% en el mateix període. La xifra de negocis del sector dels serveis en els set primers mesos de 2011 puja un 0,5% i l'ocupació ho fa gairebé

un punt percentual (0,9%).

El nombre de passatgers que arriben per via aèria a les Illes Balears s'incrementa un 10,7% en la primera part del 2011, cosa que suposa una millora tendencial en el trànsit aeri respecte del 2010. La mateixa evolució s'observa en els passatgers que arriben als ports, que fins al juliol del 2011 augmenten un 6% interanual. Paral·lelament, el nombre de creuers turístics que arriben als ports de les Balears augmenta un 3% respecte del mateix període de 2010. Les previsions pel nombre de creuers fins al desembre de 2011 són positives tant en el port de Palma com en el d'Eivissa, mentre que a Menorca es mantenen.

El nombre de turistes internacionals arribats a les Illes Balears ja va començar a mostrar signes de recuperació l'any 2010 (un 1,7% respecte de l'any anterior). Aquesta millora s'accentua en els primers set mesos del 2011 (11,1% interanual), resultat del fort increment durant els mesos d'estiu. La despesa efectuada per turistes estrangers s'incrementa considerablement fins al juliol (10,2%) i mostra una certa recuperació en comparació de les dades del 2010 (0,6%).

El nombre de viatgers allotjats en establiments hotelers presenta un revifament el 2011 (la xifra acumulada de gener a juliol augmenta un 12,1% interanual). Les pernoctacions hoteleres evolucionen paral·lelament al nombre de viatgers i comencen a recuperar-se el 2011, amb un augment de la xifra acumulada de gener a juliol del 12,6% interanual. L'evolució és positiva en totes les illes, però és més intensa a Eivissa. Els preus hotelers experimentaren una caiguda considerable el 2009 i començaren a remuntar durant els primers mesos de 2010. Des d'aleshores fins a l'estiu de 2011 totes les variacions dels preus han estat positives, a excepció de la del mes de febrer (-2,4%).

Quant als apartaments, a principi de la temporada alta del 2011 el nombre de viatgers allotjats torna a créixer. Fins al juliol del 2011 s'assoleix un increment en el nombre de viatgers del 8,5% respecte del mateix mes de l'any anterior. El turisme rural augmentà el nombre de viatgers i de pernoctacions l'any 2010. En el període de gener a juliol del 2011 tant els viatgers com les pernoctacions en turisme rural continuen augmentant i presenten creixements positius.

El comerç al detall continua a les Illes Balears amb taxes de creixement negatives durant el 2010 i el primer trimestre del 2011. Concretament, ha experimentat una caiguda del quatre punts percentuals en termes interanuals. L'abril de 2011 la xifra de negocis s'incrementa tres dècimes percentuals, i des d'aleshores es manté en taxes negatives. Quant a l'evolució del personal ocupat, aquest índex presenta variacions interanuals positives des del març d'enguany.

3.3 Preus de consum

El 2010 la variació mitjana de l'IPC a les Illes Balears fou de l'1,7%, una dècima inferior a la de l'Estat espanyol. La inflació del mes d'agost del 2010 se situà en un 1,8%, mentre que el mateix mes de 2011 arriba al 2,5% a les Illes Balears. Els principals components amb la taxa més alta són transport (7,4%), habitatge (6,1%) i begudes alcohòliques i tabac (4,9%). D'altra banda, els grups amb una baixada del nivell de preus són lleure i cultura

(-2,3%), medicina (-1,5%) i comunicacions (-1,2%). La variació intermensual és pràcticament nul·la.

La inflació subjacent (que no té en compte els aliments no elaborats ni els productes energètics) del mes d'agost arriba a l'1,1%, cinc dècimes per sota de l'estatal, mentre que a la zona euro se situa en l'1,5%. D'altra banda, la Direcció General d'Afers Econòmics i Financers de la Comissió Europea ha publicat les previsions d'inflació per al quart trimestre de 2011, les quals atribueixen un 2,3% a Espanya i un 2,2% a la zona euro. Cal remarcar que a l'Estat espanyol la previsió d'inflació per al 2012 se suavitzava fins a l'1,4%.

La previsió del deflactor del PIB a Espanya per al 2011 és d'un punt percentual, la mateixa que per al segon trimestre. D'altra banda, el de la zona euro per al primer trimestre és del -0,6%.

3.4 Mercat laboral

Durant el 2010 la caiguda de l'ocupació se suavitzà considerablement en comparació de les dades de 2009, i mostrà una tendència a la recuperació. A partir del mes de juny del 2011, s'observa un repunt en el nombre de persones d'alta en la Seguretat Social, amb increments interanuals, fet que no es produïa des del mateix mes del 2008. Aquest augment de l'ocupació és present únicament en el sector dels serveis, especialment en l'hoteleria, si bé el comerç també dona mostres d'una reactivació en termes d'afiliació. Les empreses, per la seva banda, també presenten a partir d'abril del 2011 una evolució positiva respecte al 2010, si bé encara durant el 2010 varen experimentar un descens del -2,5% respecte al 2009, sobretot en el sector de la construcció.

Si es comparen aquestes xifres d'ocupació amb les de la nova contractació registrada el 2010, es constata una reacció similar i tendent a la millora. Així, el conjunt de les Illes Balears passa d'una forta caiguda el 2009 (variació interanual del -19,5 % respecte del 2008) a l'estabilització el 2010. La xifra acumulada fins al mes d'agost del 2011 presenta un augment del 3,8% respecte al mateix període del 2010, motivat per una excel·lent temporada turística en la qual l'hoteleria i el comerç mostren increments interanuals superiors al 10%.

En termes d'atur, l'any 2010 es va caracteritzar per una clara tendència a l'estabilització de les xifres de demandants d'ocupació i es va tancar amb una mitjana de 82.882 persones aturades. Amb tot, no és fins al mes de febrer del 2011 quan es produeix la primera retallada en les xifres d'atur en termes interanuals, després de tres anys i mig de constants increments. La construcció fou el sector que va experimentar el menor increment durant el 2010 (1,3%), tot i que durant els vuit primers mesos del 2011 tots els sectors econòmics presenten davallades interanuals de l'atur registrat. D'acord amb les dades de l'Enquesta de població activa, el 2010 la taxa d'atur es va situar a les Illes Balears en el 20,4%, taxa similar a la del conjunt de l'Estat (20,1 %). Respecte al 2009, la taxa ha experimentat un augment de més de dos punts percentuals (18,1%). D'altra banda, durant el segon trimestre del 2011 se situa en el 19,5%, 0,5 punts percentuals per sota de la del mateix trimestre del 2010.

4 Annex. Quadres de previsions

Creixement del VAB per branques. Variació interanual en %

Branca	2008	2009 (e)	2010 (a)	2011 (p)	2012 (p)	2010				2011	
						I	II	III	IV	I	II
Sector agropesquer	0,8%	-0,4%	-0,4%	-0,3%	0,0%						
Indústria i energia	0,5%	-3,5%	-2,8%	-1,5%	-1,0%	-4,0%	-3,1%	-2,2%	-2,0%	-1,8%	-1,5%
Construcció	-1,4%	-8,6%	-6,3%	-4,4%	-4,1%	-8,3%	-6,8%	-5,2%	-4,8%	-4,1%	-4,2%
Serveis	1,6%	-2,0%	-0,1%	1,5%	1,8%	-1,6%	-0,5%	-0,6%	-0,9%	-1,0%	-1,2%
Total Illes Balears	1,2%	-2,7%	-0,9%	-0,8%	1,1%	-2,4%	-1,2%	-0,2%	-0,2%	-0,3%	-0,6%

Font: Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació
e: estimació.
a: avanç.
p: previsió.

Participació prevista de cada branca en el VAB

Branca	Any 2011
Agropesquer	1,8%
Indústria i energia	5,8%
Construcció	9,1%
Serveis	83,3%
Total Illes Balears	100,0%

Font: Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació

Creixement del PIB/VAB, comparativa amb l'entorn

	2008	2009 e	2010 a	2011 p	2012 p
Unió Europea (UE-27)	0,5%	-4,3%	1,8%	1,8%	1,9%
Regne Unit	-0,1%	-4,9%	1,4%	1,7%	2,1%
Zona euro	0,4%	-4,2%	1,8%	1,6%	1,8%
Alemanya	1,1%	-5,1%	3,7%	2,6%	1,9%
Espanya	0,9%	-3,7%	-0,1%	0,8%	1,5%
Balears	1,2%	-2,7%	-0,9%	0,8%	1,1%

Font: Eurostat, Comissió Europea (Interim Forecast Spring) i Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació

Diferencial de creixement Illes Balears amb...

(en punts percentuals)	2008	2009 e	2010 a	2011 p	2012 p
Zona euro	0,8	1,5	-2,7	-0,8	-0,7
Espanya	0,3	1,0	-0,8	0,0	-0,4

Font: Eurostat, Comissió Europea (Interim Forecast spring) i Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació